

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԱՂՈթՔԻ ԲՆՈթՔՆ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿԸ

Աղօթքները — բոլոր Եկեղեցիներում և ժողովուրդներում ալ մօտ, գրաւորները (ձեռի մտածները) ինչպէս բանաւորները (յանպատրաստից արտասանուածները) — դիւրաւ կարելի է բաժնել երկուքի. ա) աղաչական կամ խնդրական և բ) գոհարանական կամ փառատրական: Առաջինով մենք մեր խնդրանքներն ու կարիքները կը մատուցանենք Աստուծոյ, անոնց գոհացման յոյսով և հաղուադէպօրէն միայն վստահութեամբ, իսկ երկրորդով փառք կու տանք Տիրոջ իր մեղի շնորհած անհաշուելի բարիքներուն — կամ անոնցմէ ոմանց — համար:

Աղօթքի բովանդակութեան զոյգ այս ձեերը, կերպերը ամենէն աւելի յարակցուած կարելի է գտնել Տէրունական Աղօթքին մէջ: Սկիզբէն մինչև . . . յերկրի՝ գոհարանական, անկէ յետոյ, այսինքն Զնաց մերէն մինչև ի շարհ՝ խնդրական: (Կաթողիկ Եկեղեցւոյ մօտ աւելի չհշտուած է այս տարբերութիւնը: Մինչ աւագերէցը — կարգ մը աղօթքներու պարագային — առանձին կ'արտասանէ առաջին մասը, երկրորդը միարեարան կ'արտասանուի ներկայ հաւատացեալներէն):

Յաւալին այն է, որ մեզմէ շատերը աղօթքի կը դիմեն միայն երբ նեղ կացութեան մը մատնուին, որմէ դուրս գալու համար կարիքը կը զգան դիմելու իրենց հասողութենէն վեր եղող գերազոյն զօրութեան մը: Իսկ բարօր ու հնչտ օրերուն՝ ոչ մէկ պահանջք՝ իրենց բարիքներու տուիչին գոհարանութիւն մատուցանելու: Աղօթքը տեղ չունի իրենց առ-

պատկանի թաղական խորհուրդին կամ եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան: Ինչ որ կը նշանակէ թէ վերին կամ խառն ժողովներէ հաստատուած և հոգևոր իշխանութենէն վաւերացուած հրահանգը պիտի գործադրէ այս վերջինը: Եկեղեցականը պէտք չէ ձեռք երկարէ դրամի համար. իր իրաւունքը, ժողովուրդին հոգևոր տուրքը, եկեղեցին պէտք է վճարէ իրեն: Այս կերպով է որ կը փրկուի իր պատիւը:

Շատերուն զուգէ անգործնական թուի այսպիսի կարգադրութիւն մը. չենք զարմանար. զոյամիճակը այնքան խոր է և ամուր, որ անկէ ազատուիմը տնկարելիութիւն պիտի նկատուի ոմանց: Բայց լաւ մտածուած և կամքով ու սիրով գործադրել ուղուած ծրագրի մը առջև շուտով կը հարթուին դժուարութիւնները:

Վերջապէս, եթէ երջանիկ օր մը բարեկարգութեան հորցը սեղանի վրայ պիտի հանուի իրապէս, այս խնդիրը պէտք է որ իր լուծումը գտնէ անհրաժեշտօրէն, և, կը կարծենք այս կերպով միայն. եկեղեցականը պէտք չէ տարուի ազան կիրքերէ և շուայտ կեանքի հակումներէ, պէտք է նուիրումի ուխտով միայն մտնէ հոգևոր ասպարէզէն ներս. բայց պէտք է ապրի պատուաւորապէս: Եկեղեցին, իբր հոգևոր իշխանութիւն, ինքը պէտք է հոգայ այս մասին, թոյլ չտալով որ իր պաշտօնեաները նիւթական մտահոգութիւններով անտեսեն իրենց պարտականութեանց ամենէն նուիրական կոյսերը, և իրենց դիրքն ու դերը դարձնեն ծանականքի առարկայ:

(«Սիոն», 1938 Հոկտեմբեր)
(Շարունակելի՝ 12)

ԹՈՐԳՈՄ ՊԱՏՐԻԱՐԺ

օրեայ ժամանակացոյցին մէջ: Չքացած է երբեմնի զեղեցիկ սովորութիւնը, ուր ճաշերը կը բացուէին ու կը կնքուէին կարճ ու պատշաճ աղօթքներով: Նաև աղօթքով կը սկսէին ու կը վերջանային գիշերուան մեր քունի պահերը:

Պատմութեան մէջ բոլոր անոնք, որոնք մեծ ու բազմօգուտ գործի մը ձեռնարկած են՝ եղած են մեծ ու իրաւ աղօթասացներ: Աղօթքին զերն ու կարեւորութիւնը լաւապէս ըմբռնած անձնաւորութիւններ, որոնք իրենց տկար անձերուն անբաւարար կարողութիւններուն գիտակից՝ դիմած են Գերազանց Աղբիւրին՝ Անկէ կամքի ոյժ և հոգեւոր շնորհ ստանալու գիտակցութեամբը դառնալինդ: Գալով մեր ժողովուրդի պատմութեան, կը բաւէ յիշել միայն Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի պարագան:

Նարեկացի, Օգոստինոս, Եփրեմ Ասորի նկատուած են մեծ աղօթողներ: Արեւմտեան եկեղեցւոյ մեծ Հայրերէն մէկը ըսած է. «Աղօթքը ոսկեայ բանալի մըն է որով երկնքի դռները կարելի է բանալ»:

Բոլոր կրօնքները ունեցած են իրենց ուրոյն աղօթքները և ունին, քանզի չէ կարելի երևակայել հոգեւոր կեանք առանց աղօթքի: Ըսուած է նաև թէ աղօթքը թէն է հոգիին, որով ան կրնայ ճախրել ուրախները երկնային:

Աղօթքը երկու տեսակ է բացի իր նիւթէն ու բովանդակութենէն նաև իր բնոյթով: Այսպէս, կան առանձնական և կան հաւաքական աղօթքներ: Ոմանք սակայն, յենով Լերան Քարոզին մէջ Տիրոջ կողմէ չեղտուած առանձնական աղօթքի կարեւորութեան, կը փոքրեն ու մինչև

իսկ կ'ուրանան դերը հաւաքական աղօթքին, եկեղեցի յաճախելու այդպէս զերծ մնալու համար: Իրենց ինչ փոյթ՝ եթէ Տիրոջ պաշտամունքին համար կառուցուած աղօթատուններ կիրակի և տօն օրեր մնան դատարկ ու անայցելու: Այդպիսիներ կը մոռնան Տիրոջ միւս խօսքը թէ «Երբ երկու կամ երեք անձեր հաւաքուին իմ անունովը՝ ես հոն՝ իրենց մէջ եմ»: Յետոյ, ինչպէ՞ս պիտի կրնանք ներկայ ըլլալ ու մասնակցիլ Պատարագի Սրբազան Խորհուրդին, երբ բաւականաւոր մեր խուցերուն մէջ մըմջուած աղօթքով: Անտեսած չե՞նք ըլլալ արդեօք կոչը մեր սրբազան սեղաններուն վրայ պատարագուող Աստուածորդիին:

Կան որոնք կը հրաժարին աղօթելու բարի սովորութենէն, երբ որոշ ատեն մը իրենց խնդրանքները մնան անպատասխան: Այդպիսիներու խնդրանքը երբեմն այնքան անհեթեթ է ու անբանաւոր, որ իրենց ալ պէտք է ուղղել Տիրոջ Զբոհեան եղբայրներուն ուղղած խօսքը. «Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք»: Իսկ ուրիշներու ալ ուղղելու է Դատաւորի առակի սկիզբը Տիրոջ ըրած յանձնարարութիւնը. «Պարտ է ձեզ յամենայն ժամ կալ յաղթս և մի ձանձրանալ»:

Չաղօթող անձը ապերախտ ու ապաշնորհ անհատ մըն է: Ոչինչ կ'արժեն իր նկարագրի բարեմասնութիւնները, քանի որ ան ինքզինքը զրկած է իր երկնաւոր Հօրը հետ առօրեայ յարաբերութեան մէջ մասնելու երջանիկ առիթէն: Ու գիտենք թէ աղօթքէն զատ ուրիշ ոչինչով կարելի է հաղորդակցիլ իրարու հետ:

ԳԵՈՐԳ Ս. ՃԻՆՂԻԺԵԱՆ

